

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Aan de Minister van Veiligheid en Justitie
Dhr. mr. I.W. Opstelten
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

Schedeldoekshaven 131
2511 EM Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.bnrm.nl

Ons kenmerk
9016/VE

*Bij beantwoording de datum
en ons kenmerk vermelden.
Wilt u slechts één zaak in uw
brief behandelen.*

Datum 21 september 2012
Onderwerp Onderzoek Mensenhandel met het oogmerk van orgaanverwijdering
en gedwongen commercieel draagmoederschap

Excellentie,

Hierbij bied ik u mijn onderzoek aan over mensenhandel met het oogmerk van orgaanverwijdering en gedwongen commercieel draagmoederschap. Het verband tussen commercieel draagmoederschap en mensenhandel heb ik nog niet eerder in een rapportage of andere publicatie aan de orde gesteld. Gezien het risico op mensenhandel acht ik aandacht voor dit terrein gewenst. In het navolgende vermeld ik voor gedwongen commercieel draagmoederschap en voor mensenhandel met het oogmerk van orgaanverwijdering de belangrijkste bevindingen.

Mensenhandel en gedwongen commercieel draagmoederschap

Voor Nederlanders die zelf geen kinderen kunnen krijgen en die een kinderwens hebben, kan het een optie zijn op zoek te gaan naar een buitenlandse draagmoeder. In Nederland komt niet-commercieel draagmoederschap relatief weinig voor en is commercieel draagmoederschap niet toegestaan. In landen als India en Oekraïne en in een aantal staten in de Verenigde Staten is commercieel draagmoederschap of het anoniem doneren van ei- en zaadcellen in tegenstelling tot Nederland heel gewoon. Zoals reeds door Uw Staatssecretaris bij brief van 16 december 2011 (*Kamerstukken II 2011/12, 33 000 VI, nr. 69, p. 3*) aangegeven, maken ontwikkelingen als mondialisering en het internet het gebruik van de diensten die in het buitenland worden geboden, laagdrempeliger. Daarbij spelen ook de lage kosten in India en Oekraïne een belangrijke rol. Dit maakt een route via die landen 'aantrekkelijk'. Bij commercieel draagmoederschap in het buitenland is de kans op mensenhandel aanwezig.

Datum
21 september 2012
Ons kenmerk
901

In de hierboven genoemde brief heeft Uw Staatssecretaris verschillende aspecten van draagmoederschap belicht. De brief gaat ook in op maatregelen die het kabinet wil nemen. Eén van de maatregelen die genoemd wordt, is het bieden van goede voorlichting aan (Nederlandse) wensouders. Ik onderschrijf het belang hiervan en roep U en de Staatssecretaris op bij de voorlichting ook aandacht te besteden aan mensenhandelaspecten. Wensouders die gebruik maken van commercieel draagmoederschap in het buitenland lopen namelijk de kans dat zij zich wenden tot draagmoeders die het slachtoffer zijn van mensenhandel. Deze wensouders moeten nadrukkelijker over de risico's die aan draagmoederschap in het buitenland zijn verbonden worden geïnformeerd.

Mensenhandel met het oogmerk van orgaanverwijdering en orgaanhandel

Het is mijn beeld dat wereldwijd een markt in organen bestaat, waarbij soms sprake is van mensenhandel. In Nederland zijn gevallen van mensenhandel met het oogmerk van orgaanverwijdering nauwelijks bekend. Oplettendheid is echter wel geboden. Het is van belang dat er aandacht is voor ontwikkelingen in orgaanhandel en in orgaantoerisme. Het Ministerie van VWS kan hierbij een voortrekkersrol vervullen. In Nederland wordt door sommigen geopperd om orgaandonatie financieel te stimuleren. Ik pleit voor een zorgvuldige afweging over de vraag of en op welke wijze vergoeding mogelijk is. Voorkomen moet worden dat er een commercieel interessante markt voor organen ontstaat die het risico van mensenhandel met zich brengt.

Vanzelfsprekend ben ik graag bereid tot een nadere toelichting van het bovenstaande.

Hoogachtend,

Corinne Dettmeijer-Vermeulen
Nationaal Rapporteur Mensenhandel